

เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในการเปลี่ยนแปลงระบบเกษตร

อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

Social, Economic and Environmental Conditions for Changing the
Agricultural System in Amphoe Ranot, Changwat Songkhla

เจนจิรา รุธิรโก

Janejira Ruthirago

เลขที่ HD 8039, R48 973 2537
เลขที่ 1/8 พ.ศ. 2537

Order Key... 1185
BIB Key... 61101

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Science Thesis in Environmental Management

Prince of Songkla University

2537

ชื่อวิทยานิพนธ์ เงื่อนโซ่ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในการเปลี่ยนแปลงระบบเกษตร
 สาขาวิชา อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา
 ผู้เขียน นางเจนจิรา รุธิรโก
 สาขาวิชา การจัดการสิ่งแวดล้อม
 ปีการศึกษา 2537

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาเงื่อนโซ่ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในการเปลี่ยนแปลงระบบเกษตร อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา โดยใช้ตัวอย่างเกษตรกรที่ทำงานอย่างเดี่ยวและเกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสม จำนวนอย่างละ 10 ราย รวมเป็น 20 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเกต และการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเงื่อนโซ่การเปลี่ยนแปลงระบบเกษตรจากการทำนาอย่างเดี่ยวนำมาทำไร่นาสวนผสมมีเงื่อนโซ่คือรายได้ในครัวเรือนไม่พอเพียงเนื่องจากฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน ทำนาไม่ได้ผล ว่างงานทำอะไรไม่ได้ ไม่อยากทำงานนอกบ้านเพราะค่าแรงถูก เมื่อ ชกส. ส่งเสริมให้เงินกู้และได้นำเกษตรกรบางส่วนเข้ารับการอบรม และส่งไปดูงานฟาร์มไร่นาสวนผสมที่ประสบผลสำเร็จที่ภาคกลาง จึงเป็นเงื่อนโซ่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการทำนาอย่างเดี่ยวนำมาทำไร่นาสวนผสม ส่วนเงื่อนโซ่ที่เกษตรกรที่ทำนาอย่างเดี่ยวยังไม่เปลี่ยนแปลงระบบเกษตรคือขาดแคลนเงินทุน คิดว่าที่ดินทำกินอยู่ไกลจากแหล่งน้ำ พื้นที่ไม่เหมาะสมเพราะใช้ทำนาหมดแล้ว ขาดกลุ่มเพื่อนบ้าน

หลังจากที่เกษตรกรได้ทำไร่นาสวนผสมไปแล้วระยะหนึ่งพบว่า เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้สถิตินอนพาราเมตริกคือใช้แบบทดสอบของแมน-วิทเนย์-ยู พบว่ามีความแตกต่างกันในประเด็นดังนี้คือ เกษตรกรที่ทำไร่นาสวนผสมเป็นสมาชิกองค์กรกลุ่ม ชกส. ในจำนวนที่มากกว่า รายได้สุทธิในครัวเรือนมากกว่า ปริมาณและคุณภาพน้ำมีเพียงพอในการทำไร่นาสวนผสม และมีสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่าเกษตรกรที่ทำนาอย่างเดี่ยว

จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า การทำไร่นาสวนผสมสามารถแก้ไขปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และการขาดแคลนน้ำได้ระดับหนึ่ง จึงน่าจะเป็นแนวทางเลือกใหม่ของเกษตรกร ที่ทำนาอย่างเค็ดียว

Thesis Title Social, Economic and Environmental Conditions for Changing
the Agricultural System in Amphoe Ranot, Changwat Songkhla
Author Mrs. Janejira Ruthirago
Major Program Environmental Management
Academic Year 1994

Abstract

This survey research was to investigate the social, economic and environmental conditions for changing the agricultural system in Amphoe Ranot, Changwat Songkhla. The samples consisted of 10 rice farmers and 10 polyculture farmers. Data were collected by observed and interviewing by using questionnaires. The conclusions drawn from the research were: Lower income causing by drought of the rain, lower farm products, unemployed, lower wages, loans from Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative with special agricultral traning course including visited successfull farm in the central were the conditions for Changing the agriculture from rice farming to polyculture farming. But the conditions which did not change the agricultural system were: Lacking of finance, being far from water source, owning unsuitable location and having no neighbourhood.

After a periode of time, the farmers in each group was different from each other as hypothesis which analized by using nonparametric statistics , Mann-Whitney U test. The polyculture farmers are more membership of Bank for Agriculture and Agricultural

Cooperative, got more net household income and got enough water for farming both in quality and quantity but there were less members household than rice farmers

Polyculture farming can take a part to solve social, economic and water deficiency problems. So it should be a new choice for rice farmers.